

Datum

2025-08-19

Ärendenr

2025-000412

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och aktiva åtgärder mot diskriminering

**Anpassad grundskola, årskurs 1-6
Baggeboskolan**

Beslutad av: Rektor

Gäller från och med: 2025-08-19

Tidpunkt för aktualisering: 2026-01

Dokumentägare: Rektor

TIBRO

Tibro kommun
543 80 TIBRO

www.tibro.se
kommun@tibro.se

Växel: 0504-180 00



1. Inledning

1.1 Lagstiftning

Skolan har i uppdrag att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bestämmelser om detta finns i:

- Barnkonventionen
- 6 kap Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Grundskolans läroplan Lgr22

Enligt 6 kap skollagen ska varje verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Varje skolenhet ska årligen upprätta en plan med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I planen ska det också finnas en rutin för akuta situationer. Rutinerna ska vara kända av all personal. I skollagen framhålls även skyldigheten för all personal att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap *diskrimineringslagen* finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande. Löpande dokumentation ska genomföras och arbetet ska ske i samverkan med elever och personal på skolan.

I det främjande arbetet ska samtliga diskrimineringsgrunder beaktas och arbetet ska integreras i den vardagliga verksamheten, i undervisningen, i personalens förhållningssätt, i den fysiska lärmiljön och i valet av pedagogiskt material.

Det förebyggande arbetet ska inriktas på risk- eller problemområden som identifieras genom kartläggning av verksamheten. Kartläggning kan göras på olika sätt genom till exempel enkäter, organiserade samtal med barn och personal eller trygghetsvandringar. Kartläggningarna ska analyseras och utifrån analysen ska varje skola sätta upp mål för sitt förebyggande arbete. Skolan ska också besluta om vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. Det ska framgå vem som är ansvarig för åtgärderna, när och hur de ska utvärderas.



1.2 Definitioner

Diskrimineringslagen skiljer på 6 olika diskrimineringsformer:

Direkt diskriminering: När en elev behandlas sämre än någon annan i jämförbar situation och missgynnandet har samband med någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla lika olika).

Indirekt diskriminering: När tillämpning av bestämmelser eller kriterier framstår som neutrala men i praktiken missgynnar eleven i relation till någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla olika lika).

Bristande tillgänglighet: När en elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att eleven ska komma i en jämförbar situation med en elev utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållanden eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier: En enskild handling som kränker en elevs värdighet utifrån en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Instruktioner att diskriminera: Att ge order eller instruktioner till någon i lydnads- eller beroendeförhållande att diskriminera någon utifrån de olika diskrimineringsformerna.

Andra definitioner:

Kränkande behandling är när en elevs värdighet kränks, men kränkningen inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av kränkande behandling ska stor vikt fästas vid elevens upplevelse.

Främjande insatser: Det främjande arbetet har fokus på det positiva, att skapa en tillitsfull skolmiljö och respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet förstärker sådant som fungerar och som vi vill se mer av.

Förebyggande åtgärder: Det förebyggande arbetet har fokus på att identifiera och avvärja risker för kränkningar, trakasserier och diskriminering i utbildningen.



1.3 Målsättning

Planen ska vara en hjälp i arbetet med att:

- **Främja** likabehandling och jämställdhet
- **Förebygga och förhindra** diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- **Förankra** arbetet hos samtliga elever, medarbetare och vårdnadshavare
- **Följa upp** de insatser som genomförts.

1.4 Planens innehåll

Planen har följande uppbyggnad:

- Främjande insatser
- Förebyggande åtgärder
- Resultat av kartläggningar från föregående läsår
- Utvärdering av mål från föregående läsår
- Mål och planerade insatser
- Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Rutiner för åtgärder i akuta situationer
- Årshjul som sammanfattar arbetet utifrån planen (Bilaga 1).

1.5 Delaktighet och förankring

Enligt skollagen och diskrimineringslagen ska arbetet med planen involvera både elever, personal och vårdnadshavare.

I skolan ges **eleverna** möjlighet att vara delaktiga i planen i samband med kartläggningar; till exempel genom att delta i trygghetsvandringar och enkäter. Det vardagliga arbetet ska också präglas av ett förhållningssätt som visar att elevernas tankar, idéer och åsikter är av stor vikt.

Vårdnadshavare kan ta del av planen på respektive skolas hemsida och deltar i kartläggningen genom att årligen besvara en enkät. Enkäten innehåller bland annat frågor om trygghet, likabehandlingsarbete och kränkande behandling. På utvecklingssamtalen lyfts alltid frågor kopplat till trygghet.

All **personal** får information om planen vid läsårsstart. Arbetet utifrån planen synliggörs i ett årshjul samt redovisas/dokumenteras i verksamhetens kvalitetsarbete. Arbetssättet utifrån planen utvärderas i trygghetsteamet en gång per år på respektive skola.



2. Främjande insatser

Vårt främjande arbete syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. All personal på skolan ska vara goda förebilder och ha ett förhållningssätt som överensstämmer med de grundläggande värden som lyfts fram i läroplanerna för samtliga skolformer:

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan kvinnor och män
- solidaritet mellan människor.

Skolans personal ska också förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen och utgå från vad som är barnets bästa.

För att främja en trygg lärmiljö utgår grundskolorna i Tibro kommun från följande tre gemensamma regler:

- Alla får alltid vara med i gemenskapen
- Ingen elev bestämmer över någon annan elev
- Stopp betyder stopp

Skolans främjande arbete sker kontinuerligt under läsåret på följande sätt:

- Likvärdig start, program för hela skolan som bygger på Trygghet och Studiero.
- Vandrings dagar
- Gemensamma aktiviteter utomhus
- Vi uppmärksammar alla viktiga dagar tillsammans på skolan ex FN-dagen
- Baggeboskolans dag där vi firar att vi är tillsammans och alla är inkluderade.
- Rastaktiviteter som planeras och genomförs på alla raster både inne och ute

3. Förebyggande åtgärder

3.1 Kartläggningar och observationer

Skolan arbetar aktivt med förebyggande åtgärder för att öka den upplevda tryggheten hos eleverna.

Kartläggningar som genomförs:

- September: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringarna görs fysiskt eller digitalt.



- Februari: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga.
- Februari-mars: Enkät till elever och vårdnadshavare. Resultatet från enkäterna analyseras på varje skolenhet.
- Vår och höst: Samtal om trygghet och studiero genomförs på utvecklingssamtal.

3.2 Andra förebyggande åtgärder

Rastvärdskap och rastvärdsschema – under elevernas raster finns det alltid vuxna från AGr med för att stötta eleverna, utifrån deras individuella förutsättningar, för att få en meningsfull rast. Rastvärdar är närvarande, delaktiga och tar ansvar för att motivera eleverna att delta i vuxenledda rastaktivitet eller annan aktivitet.

Bråka smartare – Under läsåret har grundskolan och AGr arbetat med materialet bråka smartare för att öka elevernas kunskap om konflikthantering. Eleverna på AGr åk 4-6 har återkommande arbetat med materialet vilket krävs för att kunskapen ska befastas.

Känslökunskap – för eleverna på AGr åk 1-3 har man arbetat med känslökunskap som ett komplement till bråka smartare utifrån att eleverna i de lägre åldrarna i första hand behöver få kunskap om känslor på olika sätt.

4. Resultat och analys av kartläggningar

Nedan presenteras anpassad grundskola åk 1-6 kartläggningar, resultat, analys och fortsatt planering för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Aktuellt dokument används som en del av skolans arbete för att främja likabehandling, trygghet, trivsel och studiero, motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Samtliga kartläggningar som presenteras har genomförts under läsåret 2024/2025.

4.1 Resultat och analys från trygghetsvandringar HT24 och VT25

Trygghetsvandring genomförs med hjälp av bilder på platser i skolan och på skolgården tillsammans med framtaget bildstöd. Trygghetsvandringen genomförs på gruppnivå med stöd av pedagog. Eleverna i åk 6 har genomfört trygghetsvandringen genom Kahoot.



Resultat

7 elever har genomfört trygghetvandringen där majoriteten av eleverna känner trygghet i samtliga platser på skolan. De få platser som någon elev uppgett som otrygg har genom samtal, ritprat och observation inte kunnat urskilja orsaken till.

Analys

Bedömningen är att det för majoriteten av eleverna på AGr är utmanande att genomföra trygghetsvandring. Detta utifrån att det bland annat blir svårt att koppla plaster i relation till en konkret känsla som inte innebär att eleven tycker det är tråkigt att vara där eller inte tycker om att genomföra det som oftast görs på den platen. Om något vid enstaka tillfälle skett vid en plats är det den känslan av exempelvis otrygghet som härleds till den platsen även om det efter det har skett flera positiva interaktioner och aktiviteter på samma plats. För att skapa trygghet för eleverna i samtliga miljöer och lokaler på skolan krävs en tät vuxennärvaro vilket man upplever alltid sker på AGr åk 1-6. Personals upplevelse är att eleverna är trygga på skolan vilket också återspeglas i resultatet från trygghetsvandringar.

4.2 Enkätresultat och analys – lärande, studiero och trygghet VT25

Kartläggningen genomförs i februari/mars varje läsår.

4 elever har besvarat enkäten, vilket är en låg svarsfrekvens. 3 flickor och 1 pojke.

Lärande

Samtliga elever som besvarat enkäten tycker det är viktigt att gå i skolan som också gör dem intresserade så att de vill lära sig mer. De tycker att deras lärare förklarar så att de förstår, de får hjälp av sina lärare när de behöver och vuxna lyssnar på dem när de har något att berätta.

Studiero

Eleverna har en god studiero men ibland kan andra elever störa när de arbetar.

Trygghet

3/4 elever känner sig alltid trygga på skolan, 1 elev gör det ibland. Samtliga känner sig trygga i sin klass och har kompisar i skolan. 3/4 elever upplever inte att andra barn är dumma mot dem på skolan, 1 upplever att andra barn är det. Eleverna upplever att det finns vuxna med på rasterna och vuxna som man kan prata med om man behöver hjälp eller är ledsen.

Analys enkätresultat

Utifrån den låga svarsfrekvensen är det svårt att göra en bredare analys. Utifrån de svar som representerar resultatet kan vi se att eleverna upplever sitt lärande som meningsfullt,



liksom att det finns en god studiero och en hög grad av upplevd trygghet. För att öka svarsfrekvensen behöver enkäten anpassas för målgruppen.

4.3 Anmälningar av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Anmälningar och ärenden för kränkande behandling följs kontinuerligt i elevhälsoteamet. Där även statistik, ärendens karaktär och omfattning även beaktas. Det kan konstateras att med hjälp av dokumentationssystemet DF respons har kvaliteten ökat gällande dokumentation och uppföljning av ärenden för kränkande behandling.

Resultat

Under läsåret 24/25 har 2 ärenden upprättats i DF-respons där elev har kränkt annan elev. Ärendefördelningen ser ut enligt följande:

- 2 ärenden har upprättats i åk 4
- 1 ärenden bedöms ha samband med diskrimineringsgrunderna

Könsfördelning och tillvägagångssätt

- I båda ärendena är det pojkar som ska ha utsatts,
- 1 ärende är verbal kränkning
- 1 ärende är fysisk kränkning

Plats, tid, dag och vuxennärvaro

Ärenden har upprättats utifrån att kränkande behandling ska ha skett på följande platser:

- 1 ärende har upprättats under lektionstid/verksamhetstid.
- 1 ärende har upprättats under rast
- Ärendena har upprättats under måndag och fredag
- Vuxen har varit närvarande vid 1 händelse.



5. Utvärdering av mål från HT24–VT25

Mål 1: Trygga platser

Följande insatser har genomförts

- Fasta platser i hallen, omklädningsrum, matsal och klassrum.
- Närvarande vuxna under hela skoldagen.
- Tydlighet i vilka lokaler och/eller platser som används och i vilket syfte

Analys av genomförda insatser

Samtliga ovanstående insatser är avgörande för att skapa förutsägbarhet och trygghet för eleverna på AGr. Detta arbetas med under hela läsåret och anpassas på grupp, - och individnivå för att möta elevernas behov. Genom att ha fasta platser undviker vi också trängsel och bibehåller en lugn miljö vid övergångar. Genom att ytterligare förtydliga vilka rastaktiviteter som erbjuds, vad de innebär och vilken förväntan det ställer på eleven så är förhoppningen att fler elever ska välja att delta i de vuxenledda rastaktiviteterna tillsammans med eleverna på grundskolan. Vi vill uppmuntra elevernas nyfikenhet inför att testa nya aktiviteter.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Tydliggörande av rastaktiviteter.
- Utveckla trygghetsvandring och enkäter så det blir genomförbart och meningsfullt för eleverna på AGr 1-6.

Mål 2: Trygga vuxna, tydliga ledare

Följande insatser har genomförts

- Kollegialt delat erfarenheter kring elevgruppen, samsyn och förhållningssätt.

Analys av genomförda insatser

Likvärdigt agerande blir avgörande för elevernas trygghet, trivsel och skapar förutsättningar för lärande. Genom att kollegialt dela erfarenheter skapas möjligheter att möta varje enskild elev utifrån hens förutsättningar och då även anpassa förhållningssätt som är mest framgångsrikt för att ge eleven möjlighet till utvecklas.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Att fortsatt ha kollegiala dialoger om erfarenheter kring elevgruppen, samsyn och förhållningssätt.



Mål 3: Språkbruk och attityder

Följande insatser har genomförts

- Ritprat och samtal utifrån konkreta händelser
- En av grupperna har arbetat återkommande med materialet bråka smartare

Analys av genomförda insatser

Genom att använda ritprat utifrån konkreta händelser skapas en förståelse för hur en händelse upplevs av eleven men också av andra elever som befunnit sig i händelsen. Detta ser vi är en framgångsrik arbetsmetod i kommunikeringen med eleverna. Materialet bråka smartare som hela Baggeboskolan arbetar med har genomförts återkommande i de äldre årskurserna på AGr vilket ses som framgångsrikt. Då inte alla elever i målgruppen har förutsättningar att fullt ut tillgodogöra sig materialet har det anpassats utifrån målgruppen.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Arbetet behöver ske kontinuerligt och dagligen för att befastas.

6. Mål och planerade insatser HT25–VT26

Genomförda kartläggningar samt utvärdering av tidigare mål har resulterat i att följande mål har formulerats för läsåret 2025–2026. Aktuella mål följs upp i samband med revidering av aktuell plan Vt-26 samt i slutet av Ht-25. Ansvarig för att planerade insatser/aktiviteter är EHT tillsammans med personal.

Mål 1: Öka kunskapen och professionaliteten i ärenden som rör kränkande behandling

Planerade insatser/aktiviteter:

- Implementera och synliggöra stöddokument för ärendehantering
- Workshop och dialog om vad kränkande behandling är och hur det hanteras
- Systematisera arbetet mot kränkande behandling genom stående punkt på EHT

Mål 2: öka integreringen mellan grundskola-anpassad grundskola för tidiga åldrar

Planerade insatser/aktiviteter:

- Bjuda in elever från åk 1-2 från grundskola till anpassad grundskola



- Förtydliga rastaktiviteter för att uppmuntra elevernas nyfikenhet att testa nya skolgemensamma aktiviteter

Mål 3: Synliggöra plan mot kränkande behandling för vårdnadshavare och elever

Planerade insatser/aktiviteter:

- Presentera planen på föräldramöte
- Presentera planen på samlingar/klasstid kontinuerligt under läsåret
- Hänvisar till planen i samband med aktiviteter och kartläggningar



7. Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

För att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling arbetar vi utifrån ett förhållningssätt med närvarande pedagoger. Det finns vuxennärvaro under hela skoldagen, inklusive raster, och flertalet pedagoger äter pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. På raster erbjuds olika aktiviteter. Vi involverar elever i trygghetsvandringar för att få reda på vilka platser som kan upplevas som otrygga och vi som pedagoger är därefter extra uppmärksamma på dessa platser.

En elev som berättar att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Kränkande behandling ska resultera i en omedelbar reaktion från personal i skolan.

Personal som blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper omedelbart genom att tydligt avbryta handlingen.

Så snart skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har eller kan ha skett ska en anmälan göras och uppgifterna utredas. Utredningen ska dokumenteras.

Om en vårdnadshavare känner oro eller uppmärksammat någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vänder de sig till sin mentor på skolan. Om de upplever att personal är inblandad i diskriminering eller kränkande behandling kontaktas ansvarig rektor.



8. Rutiner för åtgärder i akuta situationer

Personal uppmärksammar elev som kränker/trakasserar andra elever

1. Gå in och bryt om du ser en handling som kan vara en kränkning/trakasserier.
Tillkalla andra vuxna om du inte kan hantera situationen på egen hand.
2. Prata med inblandade parter.
3. Kontakta klasslärare/mentor som i sin tur informerar vårdnadshavare.
4. Du som uppmärksammade kränkningen gör en anmälan i DF-Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx> Anmälan ska ske skyndsamt.
5. Rektor tar emot anmälan och utser en eller flera utredare i DF-Respons. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudman.
6. Den/de som utreder samlar in tillräckligt med information för att bedöma om eleven har blivit utsatt för kränkning/trakasserier. Utredaren dokumenterar vilka åtgärder som behöver genomföras för att få stopp på kränkningarna. Inblandade elever ska involveras i utredningen.
7. Ansvarig utredare bedömer om händelsen är att betrakta som kränkande behandling/trakasserier, avslutar utredningen och bedömer om en uppföljning behövs.
8. Ärendet följs upp vid behov. Uppföljningar dokumenteras i DF-Respons.
9. Rektor granskar utredningen och uppföljningar samt avslutar ärendet alternativt ger förslag till ytterligare åtgärder och uppföljning.

Elev eller vårdnadshavare uppmärksammar elev som kränker/trakasserar elev

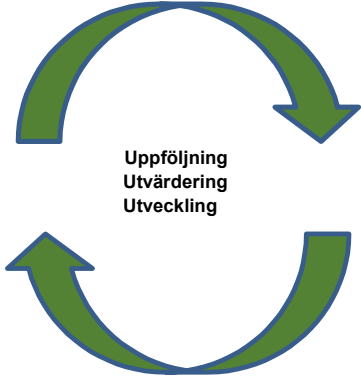
1. Elev och/eller vårdnadshavare kontaktar ansvarig klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor gör en anmälan i DF-Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
3. Följ steg 5–9 ovan.

Elev, vårdnadshavare eller personal uppmärksammar personal som kränker/diskriminerar elev

1. Rektor kontaktas.
2. Rektor genomför samtal med berörd vuxen.
3. Rektor informerar vårdnadshavare.
3. Rektor gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
4. Rektor utreder händelsen. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudman.
5. Rektor följer steg 6–9 ovan.
6. Om handlingen anses vara ett brott kontaktas sociala myndigheter och polis.



Bilaga: Årshjul utifrån plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Augusti	September	Oktober
Fortsatt planering av aktiviteter utifrån nya mål. Team/arbetslag tar hänsyn till målen i sin planering för undervisningen i respektive ämne.	Rektor ser till att den nya planen mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering publiceras på skolans hemsida. Vårdnadshavare informeras av rektor via Infomentor om att planen finns på hemsidan. Varje skolenhet börjar aktivt arbeta med de utvalda målen. Trygghetsvandringar genomförs i början av september.	Resultat av trygghetsvandringarna sammanställs av trygghetsteamet och synliggörs för personal och elever. Dokumentation av trygghetsvandringarna sparas för att kunna läggas in i planen för nästa läsår (reviderad mall publiceras i februari).
Juli		November
Juni		December
Trygghetsteamet slutför uppföljningen av nuvarande mål och insatser. Nya mål och insatser/aktiviteter formuleras till kommande läsår.		
Maj		Januari
Elever får del av resultat från enkäten.		Verksamhetschef för grundskolan reviderar mallen och presenterar för grundskolans ledningsgrupp.
April	Mars	Februari
Analys av antal anmälningar i DF-Respons (2408–250331) samt dokumentation i planen för kommande läsår. Trygghetsteamet följer upp mål och planerade insatser samt dokumenterar i planen för kommande läsår. Rektorer deltar i trygghetsdialog på nämndsmöte där mål och insatser i nuvarande plan presenteras samt analys från trygghetsvandringar och enkät. Trygghetsteamet presenterar resultat och analys av enkät för all personal i april eller maj.	Trygghetsteamet sammanställer och analyserar resultat från läsårets två trygghetsvandringar samt dokumenterar i planen för kommande läsår. Personal och elever får del av resultat från trygghetsvandringen. Trygghetsteamet tar del av enkätresultat och påbörjar analys. Resultat och analys skrivs in i planen för kommande läsår.	Verksamhetschef lägger ut reviderad mall på Inredan och informerar rektorer. Trygghetsvandringar genomförs för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Elevhälsochef/utvecklingsledare skickar ut länkar till enkät sista veckan i februari. Enkät genomförs på respektive enhet 24/2–12/3.

